

ἵνα ἐξκουσεύωνται οἱ τοιοῦτοι πάντες κληρικοὶ ἀπὸ τε οἰκομοδίου<sup>1)</sup> καὶ τῶν λοιπῶν ἐπηρειῶν, ὡς ἐξκουσεύοντο καὶ ἐπὶ τοῦ Σαμουήλ. Ὅθεν καὶ πρὸς εἰδήσιν τῶν μεθ' ἡμᾶς βασιλέων ποιήσαντες τὸ παρὸν σιγίλλιον δεδώκαμεν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ βουλλώσαντες τῷ βουλωτηρίῳ τῆς βασιλείας ἡμῶν διὰ μολιβδου.

Всички тия клирици да сж свободни отъ „икомодий“ (икодомий?)<sup>1)</sup> и други повинности, както се освобождаваха и при Самуила. Поради това и за сведение на императоритѣ, които ще царуватъ следъ насъ, дадохме тая грамота на архиепископа, като я подпечатахме съ нашия царски моливдовуль.

## II Грамота, 1020 г.

Ἐπεὶ ὁ ἀγιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας ἡτήσατο τὴν βασιλείαν ἡμῶν μετὰ τὸ ἐκθέσθαι ταύτην σιγίλλιον, διαλαμβάνον περὶ πάσης ἐπισκοπῆς Βουλγαρικῆς ὁπόσῃν τὴν ἐνορίαν ἔχει, ποιῆσαι καὶ ἕτερον σιγίλλιον περὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκοπειῶν τῶν μὴ συναριθμηθέντων ἐν τῷ προτέρῳ σιγίλλει τῶν κατ' αὐτὸν λοιπῶν ἐπισκοπῶν<sup>2)</sup> διὰ τὸ τοὺς γειτνιάζοντας μητροπολίτας καθαρπάσαι ταύτας ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς ἐνορίας καὶ πρὸς αὐτοὺς οἰκειῶσαι, καὶ ἡ βασιλεία μου οὐκ εὐδοκεῖ ὁδοβατεῖν τινα ἐξ αὐτῶν ἢ ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἕως ἐνὸς βήματος ἕσω τῶν ὄρων<sup>3)</sup> τῆς Βουλγαρικῆς ἐνορίας, ἀλλὰ πάσας τὰς Βουλγαρικὰς ἐπισκο-

Тъй като, следъ издаването на тая първа грамота за обсега на всѣка българска епископия, светейшиятъ архиепископъ на България поиска отъ царство ни да се направи и друга грамота за останалитѣ негови епископства, неизброени въ първата грамота, защото съседнитѣ митрополити ги били заграбили отъ българската областъ и си ги били присвоили, и понеже царство ми не желае да допустне никого отъ тия митрополити или отъ тѣхнитѣ люде ни крачка навжтре въ границитѣ на българската областъ, то постановяваме, щото сегашниятъ светейши архиепископъ да притежава и управява

<sup>1)</sup> οἰκοδομίου Γ.

<sup>2)</sup> ἐπισκοπειῶν Γ.

<sup>3)</sup> Липса у Γ.

е твърде ясно (срв. Ласкарисъ, Ватопедската грамота, 42—43). Ако се поведемъ по второто четене, тогава би превели думата съ „домозидане“.

<sup>1)</sup> У Б. думата е οἰκομοδίου, а у Г. οἰκοδομίου. Не знаемъ, дали първото четене отговаря на старобългарското *комедъ*, чието значение не